

'HET IS NIET GOEDKOOP OM AANDELEN TE KOPEN, MAAR KOERSEN KUNNEN NOG EEN STUK HOGER'

Het verval van Amerika is al jaren geleden ingezet. "Na de Tweede Wereldoorlog maakten wij 50 procent van de wereldeconomie uit. Dat is teruggevallen tot 22 procent. Ik denk dat 1980 een sleuteljaar was. Toen is globalisering echt een rol gaan spelen. Het heeft geleid tot het verdwijnen van banen in de maakindustrie. Amerika is een soort van diensteneconomie geworden. Nog maar 10 procent is maakindustrie. Ons vermogen om internationaal te concurreren is hoogstens gemiddeld."

En alle innovaties dan? Is het niet zo dat vrijwel alle technologie- en internetgiganten uit de Verenigde Staten komen en Europa zwaar achterligt? Het is voor Wien een dubbel verhaal. "Apple is een prachtig bedrijf en zelfs zonder Steve Jobs gaat het meer dan uitstekend. In het vierde kwartaal van 2014 kwam een kwart van de totale winst van de S&P500 van Apple." Dat gegeven zegt ook iets over de rest van de economie, wil Wien maar zeggen. Hij onderstreept bovendien dat de hele interneteconomie maar in beperkte mate bijdraagt aan de productiviteitscijfers in zijn land. "Die blijven sterk achter. Als je als land de productiviteit niet verhoogt, kan de welvaart niet toenemen."

Op de beurs lijken beleggers een rotsvast vertrouwen te hebben in de potentie van Amerikaanse bedrijven. Wien: "De beurswaarderingen zijn enorm opgelopen. Maar dat wordt grotendeels veroorzaakt door de Federal Reserve die massaal geld in het systeem pompt. Het kostte de Fed 95 jaar om een balans

van 1000 miljard dollar op te bouwen. Nu is hij 4500 miljard dollar groot!" Volgens berekeningen van Wien heeft de injectie van 3000 miljard dollar van de Fed de beurzen opgeblazen met 13000 miljard dollar sinds 2009.

FINANCIAL ENGINEERING

Toch wil de oude beurslegende desgevraagd niet spreken van kunstmatig opgeblazen koersen. Voor Wien is wel duidelijk dat het een maatschappelijk ongewenst effect heeft. "De meeste Amerikanen hebben geen aandelenportefeuilles en profiteren niet zoals ik. Veel van de bedrijven met een hoge beurswaardering leveren Amerika bovendien nauwelijks banen op. Daarnaast investeren de grote bedrijven te weinig. Ik word er soms depressief van. Bedrijven zijn bezig met financial engineering. Ze voeren de winst per aandeel op door aandelen in te kopen, kosten te verlagen door mensen te ontslaan en concurrenten op te kopen. De echte omzetten en winsten van de meeste bedrijven vallen toch telkens weer tegen. Het is een rookgordijn dat wordt opgetrokken. Amerikaanse bedrijven zouden goede nieuwe producten moeten bedenken en ze wereldwijd moeten verkopen. Dat doen ze te weinig."

Over de eurocrisis voorspelt Wien al zeker vijf jaar dat hij wordt

opgelost. "Ik denk dat nog steeds. Ik denk dat er prima een compromis mogelijk is waarbij Griekenland in de euro blijft. Griekenland maakt maar 2 procent uit van de productie van de Europese economie. Het is niet in hun belang om eruit te stappen en ook niet in het belang van Europa of de rest van de wereld. Angela Merkel wil het risico niet nemen voor deze kleine opdonder. De Griekse economie draait om toerisme en olijven. De Duitsers vrezden een sneeuwbal effect met onbedoelde consequenties die we niet kunnen overzien. De uitkomst van een Griekse exit kan griezelig zijn. Ik denk dat vrijwel niemand in de wereld dit scenario graag ziet ontvouwen. Merkel zal Griekenland sowieso niet laten weggelaten met moord. Ze blijven in de eurozone. De schuldeisers zullen een haircut moeten accepteren en Griekenland moet instemmen met een aantal hervormingen."

GREENSPAN BOOSDOENER

Europese politici en financiers hebben zichzelf volgens Wien in een crisis gestort. Maar is dat in Amerika anders? Byron Wien erkent dat Wall Street er zes jaar geleden behoorlijk een potje van heeft gemaakt met de verpakte hypotheekbundels van bedenkelijke kwaliteit. "Iedereen is natuurlijk hard geraakt in de crisis en iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid. Maar persoonlijk vind ik Alan Greenspan de grote boosdoener in deze calamiteit. Greenspan is veel te laks geweest tegen de financiële instellingen die hypotheekverstrekten aan mensen die ze nooit hadden mogen hebben. Zonder deze slechte hypotheek was de crisis nooit ontstaan. Greenspan had zoveel meer kunnen doen. Hij maakte zich meer zorgen over de millenniumbug in 2000 dan de ontsporing van de huizenmarkt."

1980

'Dit was een sleuteljaar. Toen is globalisering echt een rol gaan spelen'